

Пролог

Один. Два. Вісім.

Числа розпаду. Пропорція, згідно з якою розкладаються всі організми — великі й малі. На повітрі, у воді, у землі. За тих самих кліматичних умов тіло, занурене у воду, руйнуватиметься вдвічі довше, ніж залишене на землі. Під землею той самий процес триватиме у вісім разів довше. *Один, два, вісім.* Проста формула, істина, яку не оминати.

Що глибша могила, то ціліше тіло.

Поховайте тіло — і ви захистите його від комах, які живляться падлом та прагнуть мертвої плоті.

Мікроорганізми, які зазвичай споживають м'які тканини, не можуть функціонувати без повітря, а прохолодна пільма землі, огортаючи тіло, дедалі більше уповільнює процес розпаду. Біохімічні реакції, що руйнують клітини, гальмуються низькою температурою. Процес, що за інших умов відбувся б за кілька днів чи тижнів, триває місяцями. Навіть роками.

Іноді довше.

Позбавлене світла, повітря і тепла, мертво тіло може зберігатися майже незмінним. Сповите стінами холодної нори, занурене в нерухомість, воно не реагує на пори року, що минають на поверхні.

Але й тут, як повсюди, діють причини та наслідки. Подібно до того, як у природі ніщо, по суті, не руйнується повністю, так само нічого повністю

не лишається в таємниці. Байдуже, як глибоко поховане тіло, — мертві можуть сповістити про свою присутність. *Один. Два. Вісім.*

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Один. Два. Вісім.

Ніщо не залишається прихованим назавжди. Байдуже, як глибоко поховане тіло, — мертві можуть сповістити про свою присутність. *Один. Два. Вісім.*

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Вісім років тому

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Ніщо не залишається прихованим назавжди.

Вісім років тому

— Як зветесь?

Обличчя поліціантки скрижаніло в усіх сенсах, щоки обвітрилися. На громіздкому жовтому жилеті намистинами виблискували краплини туману, котрий осідав, мов хмара, що вкутала землю. Жінка роздивлялася мене з ледь прихованою неприязню, так, наче то я відповідав і за огидну погоду, і за те, що вона мусила стовбичити на вересовищі о такій порі.

— Доктор Девід Гантер. На мене чекає головний детектив-суперінтендант Сіммс.

Із показною неохотою вона звирілася зі своїм планшетом і взялася за рацію.

— Тут у нас відвідувач, хоче побачити старшого слідчого. Якийсь містер Девід Гантер.

— Доктор, — виправив я.

Вона байдуже зиркнула на мене.

У рації затріскотіло, голос пробурмотів щось незрозуміле. Хай що воно було, настроїй вартової не покращився. Кинувши на мене останній кислий погляд, вона відступила й махнула: прохось.

— Прямо, ондо машини стоять, — буркнула вона.

— І вам теж дякую, — пробурмотів я, проїжджаючи.

Світ за вітровим склом затягнула завіса туману. Його хвилі то здіймалися, відкриваючи тьмяне болотяне вересовище, то за мить знову огортали машину білою марлею. Трохи далі поліціанти влаштували таку-сяку

стоянку для своїх машин на відносно рівному клаптику твердої землі. Мені махнули, вказуючи напрямом, і мій «сітроен», похитуючись та підстрибуючи, примостився поміж інших автівок.

Я заглушив двигун і потягнувся, щоб розім'яти м'язи. Довелося здолати довгий шлях без жодної зупинки. Передчуття та цікавість не дозволяли зробити навіть короткий перепочинок у дорозі. Сіммс, коли телефонував, у деталі особливо не вдавався, сказав лише, що в Дартмурі¹ знайшли могилу, тож я йому потрібний на місці під час ексгумації тіла. Начебто звична рутина, мене на такі справи кілька разів на рік викликають. Але останні дванадцять місяців слова «вбивство» й «Дартмур» перегукувалися лише з одним ім'ям:

Джером Монк.

Монк, серійний убивця та гвалтівник, зізнався у вбивствах чотирьох молодих жінок, про які нам було відомо. Троє з його жертв були ще майже дівчатками, а тіл їхніх так і не знайшли. Якщо ця могила належить одній із них, є шанс, що інші теж десь поблизу. Тоді це відкриття та й уся операція ексгумації стануть однією з найзначніших за останнє десятиліття.

І я, звісно ж, хотів долучитися.

— Усі так і думали, що він позбувається тіл своїх жертв десь у цій місцині, — сказав я дружині, Карі. Ми були на кухні, я збирався в подорож. Ми тоді вже понад рік жили у вікторіанській віллі на південному заході

¹ Дартмур — горбиста болотиста місцевість площею близько 650 км² на крайньому південному заході Англії, у Девонширі; порослі вересом торф'яники відомі археологічними знахідками. Ми з вами пам'ятаємо застереження старого Баскервіля: «Остерігайтеся виходити нічної пори на болото, у час цілковитого панування сил зла». Це саме про Дартмур. Цитата з класика наведена у перекладі Оксани Донічевої. (Тут і далі прим. перекл.)

Лондона, але я все одно щоразу просив її підказати, де що лежить. — Дартмур великий, проте не може бути, що там повсюди мертві тіла поховані.

— Девіде, — Кара показала очима на Алісу, яка снідала поруч. Я стрепенувся й прошепотів вибачення. Зазвичай я старанно уникав згадок про брудні обставини своєї роботи перед п'ятирічною донькою, а тут занадто захопився.

— Хто такі жерт-ви? — втрутилася Аліса, зосереджено насупившись над ложкою суничного йогурту. Донька саме вподобала цей наїдок, бо вирішила, що для пластівців вона вже задоросла.

— То просто в татка така робота, — пояснив я, сподіваючись, що вона забуде про цю тему. Їй ще вистачить часу дізнатися про темні аспекти життя, коли виросте.

— А чого вони поховані? Вони померли?

— Ну ж бо, сонечко, додай сніданок, — втрутилася Кара, — татові треба їхати, і ми не хочемо запізнитися до школи.

— Коли ти повернешся? — запитала Аліса.

— Скоро. Ти й зморгнути не встигнеш, а я вже буду вдома, — я нахилився й узяв її на руки. Маленьке тіло було теплим та кумедно легким, але мене ніколи не полишало здивування від того, якою міцненькою вона стала порівняно з немовлям, котрим була, здається, кілька хвилин тому. Вони завжди так швидко ростуть?

— Будеш чемною дівчинкою, як я поїду?

— Я завжди чемна дівчинка! — обурено запротестувала вона, змахнувши затиснутою в руці ложкою. Краплина йогурту хлопнула на мої нотатки, розкладені на столі.

— Отакої, — Кара відірвала шмат паперового рушника й вимочила плямку. — Слід залишитися. Сподіваюся, нічого серйозного.